

สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับ “ทัศนะของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการปฏิบัติงานคุ้มครองพยาน ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ.2546” ซึ่งเป็นการศึกษาในเชิงปริมาณ โดยศึกษาจากกลุ่มประชากรเป้าหมายที่เป็น เจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 5 (จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง ลำพูน แพร่ รวม 5 จังหวัด) จำนวน 178 คน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระบบการคุ้มครองพยาน ทัศนะของเจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดของกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 5 (จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง ลำพูน แพร่) ในการปฏิบัติงานให้ความคุ้มครองความปลอดภัยแก่พยาน ปัญหา อุปสรรคของการประสานงานและแนวทางที่เหมาะสมการปฏิบัติงานให้ความคุ้มครองพยานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ.2546 ระหว่างสำนักงานคุ้มครองพยาน กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กับสถานีตำรวจในสังกัดของกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 5

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น ข้อมูลภูมิหลังจากผู้ตอบแบบสอบถาม แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคุ้มครองพยานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 แบบสอบถามทัศนะเจ้าหน้าที่มีต่อการปฏิบัติงานคุ้มครองพยานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 และคำถามเกี่ยวกับทัศนะต่อปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานคุ้มครองพยาน การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง จนได้จำนวนตัวอย่างครบตามที่กำหนด และการสัมภาษณ์เชิงลึกจากข้าราชการตำรวจผู้ทรงคุณวุฒิ ในกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดของเขตพื้นที่ตำรวจภูธรภาค 5 ระดับรองผู้บังคับการลงมาที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง ในการควบคุมการปฏิบัติงานคุ้มครองพยานในคดีอาญา ตามที่สำนักงานคุ้มครองพยานร้องขอ จำนวน 3 นาย การเก็บข้อมูล ใช้วิธีการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ไปยังเจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธร ภาค 5 ที่เป็นตัวแทน ในแต่ละจังหวัดจัดเก็บและรวบรวมแบบสอบถาม ตามจำนวนเป้าหมายทั้งหมด แล้วส่งกลับมายังสำนักงานคุ้มครองพยาน กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม สำหรับการสัมภาษณ์ ผู้ศึกษาได้เดินทางไป

สัมภาษณ์ข้าราชการตำรวจผู้ทรงคุณวุฒิในกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดระดับผู้บังคับการลงมาโดยตรง ซึ่งได้กำหนดประเด็นไว้ล่วงหน้าเพื่อให้ผู้สัมภาษณ์ตอบคำถามตามประเด็นที่ต้องการทราบ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ผู้ศึกษาใช้ค่าร้อยละ ในคำถามแต่ละข้อและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการวิเคราะห์ข้อมูลในแบบสอบถาม โดยผลการศึกษาปรากฏ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

จากการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดของกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 5 (จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง ลำพูน แพร่ รวม 5 จังหวัด) ในภาพรวม จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 178 คน ส่วนใหญ่ แล้ว เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 41-50 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี ตำแหน่งและระดับต่ำกว่าชั้นสัญญาบัตร หน่วยงานที่สังกัดอยู่ในกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่ ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน ตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป และมีประสบการณ์ทำงานด้านการสืบสวน สอบสวน หรือป้องกันปราบปราม ตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 5 ทุกคน ทราบว่า มี พ.ร.บ. คุ่มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 ซึ่งเป็นกฎหมายที่รองรับสิทธิของบุคคลซึ่งเป็นพยานในคดีอาญา ให้ได้รับการคุ้มครองความปลอดภัย อีกทั้งกลุ่มตัวอย่างยังทราบข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายคุ้มครองพยานในคดีอาญา ซึ่งส่วนใหญ่ทราบจากหนังสือสั่งการ/แจ้งเวียนภายในหน่วยงานราชการ เกี่ยวกับ พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานคุ้มครองพยาน

2. ทักษะของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีต่อการปฏิบัติงานคุ้มครองพยานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 จากการศึกษาแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรก เป็นการทดสอบความรู้ ความเข้าใจ ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดของกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 5 (จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง ลำพูน แพร่ รวม 5 จังหวัด) พบว่า กลุ่มประชากรมีระดับความรู้ความเข้าใจสูงเกี่ยวกับการคุ้มครองพยานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 คิดเป็นร้อยละ 84.1 ของประชากรทั้งหมด และส่วนที่ 2 เป็นการสำรวจทักษะเจ้าหน้าที่ตำรวจต่อการปฏิบัติงาน พบว่า ในภาพรวมกลุ่มเป้าหมาย มีทักษะต่อการปฏิบัติงานอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างมาก โดยสามารถแจกแจงรายละเอียดของการศึกษาตามประเด็นคำถามต่าง ๆ ดังนี้

ด้านการคุ้มครองสิทธิของพยาน จากการศึกษาพบว่า ภาพรวม กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ แล้วมีทักษะต่อการปฏิบัติงานในด้านการคุ้มครองสิทธิของพยาน ในเชิงเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ก่อนที่จะมีกฎหมายคุ้มครองพยาน ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจเห็นว่า การ

ดำเนินงานคุ้มครองพยานที่ผ่านมาเหมาะสมดีแล้ว และเห็นด้วยกับการคุ้มครองพยานเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐานในการปราบปรามองค์กรอาชญากรรม รวมถึง เห็นด้วยจากการที่พ.ร.บ.คุ้มครองพยาน ฯ มีผลบังคับใช้สร้างความเชื่อมั่นให้กับบุคคลที่มาเป็นพยานและส่งผลดีต่อการพิสูจน์ความจริงทางอรรถคดีในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา และเห็นด้วยเกี่ยวกับขั้นตอนในการดำเนินการนำสืบข้อเท็จจริงในกระบวนการยุติธรรมซึ่งพยานต้องเผชิญหน้ากับผู้ต้องหาทำให้เป็นสาเหตุหนึ่ง ที่ส่งผลกระทบต่อบุคคลปฏิเสธการมาเป็นพยาน พร้อมทั้งเห็นด้วยกับปัญหาการปรับตัวของพยานให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ เมื่อเข้าสู่กระบวนการคุ้มครองส่งผลต่อความสำเร็จในการคุ้มครองพยาน รวมไปถึงเห็นด้วยกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบให้บุคคลที่เป็นพยานในคดีอาญาเปลี่ยนแปลงไม่มาให้การเป็นพยานและเข้าสู่กระบวนการคุ้มครองพยาน แบ่งออกเป็น มาตรการและวิธีการให้การคุ้มครอง การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่ให้การคุ้มครองเกิดมาจากการตัวของพยานเอง และเห็นด้วยอย่างยิ่งกับการที่บุคคลถูกข่มขู่ คุกคาม เป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการให้ความร่วมมือในการมาเป็นพยานในคดีอาญา

ด้านการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ จากการศึกษาพบว่า ภาพรวมกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ แล้วมีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานในด้านการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในเชิงเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ จากบทบาทภารกิจของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ที่รับผิดชอบมากเกินไปจึงอาจส่งผลให้การปฏิบัติงานคุ้มครองพยานตามที่หน่วยงานอื่นร้องขอ ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร และเห็นด้วยเกี่ยวกับผู้ที่มีอำนาจสั่งการให้คุ้มครองพยานตามระเบียบ สตช. เป็นระยะเวลาที่เหมาะสมแล้ว คือ ผบก.อนุมัติได้ไม่เกิน 7 วัน ขยายต่อไปได้อีกไม่เกิน 14 วัน รวมระยะเวลา 21 วันในพื้นที่ ผบช.อนุมัติได้ไม่เกิน 60 วัน และหากจะคุ้มครองต่อให้เสนอ ผบ.ตร. เป็นผู้อนุมัติ รวมทั้งเห็นด้วยกับค่าใช้จ่ายในการคุ้มครองพยานของเจ้าหน้าที่ที่คุ้มครองความปลอดภัย ควรที่จะมีการปรับอัตราการจ่ายให้มากขึ้นกว่าเดิม เพื่อความเหมาะสมกับค่าครองชีพที่สูงขึ้นในสถานการณ์ปัจจุบัน และควรมีการให้ความคุ้มครองพยานตามมาตรการทั่วไป โดยจัดให้พยานอยู่ในสถานที่ที่ปลอดภัย (Safe House) และจัดให้เจ้าหน้าที่ตำรวจคุ้มครองพยานตลอด 24 ชั่วโมง พร้อมทั้งควรมีการคุ้มครองพยานหน่วยงานที่รับผิดชอบควรจัดอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดจนสนับสนุนงบประมาณให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ และเห็นด้วยอย่างยิ่งที่การให้ความคุ้มครองพยานไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรเพราะงบประมาณค่าใช้จ่ายในการคุ้มครองพยานมีไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน และการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการปฏิบัติงานคุ้มครองพยาน ควรได้รับตามที่ได้มีการปฏิบัติงานจริงและอัตราที่กำหนดไว้ในระเบียบ รวมทั้งได้รับความสะดวก รวดเร็ว

ด้านการประสานงานการให้ความคุ้มครองพยาน จากการศึกษาพบว่า ภาพรวมกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ แล้วมีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานในด้านการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในเชิงเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก กล่าวคือ สำนักงานคุ้มครองพยาน ควรที่จะเป็นผู้ดำเนินการให้ความคุ้มครองพยานเอง มิใช่บทบาทการประสานส่งต่อพยานให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือหน่วยงานอื่นเป็นผู้รับผิดชอบ คุ้มครองความปลอดภัยแก่พยานตามที่ร้องขอ สำหรับโครงสร้างของสำนักงานคุ้มครองพยาน หากมีหน่วยปฏิบัติการคุ้มครองพยานเอง จะส่งผลให้การคุ้มครองพยานตามที่ร้องขอ มีประสิทธิภาพและสอดคล้องตามเจตนารมณ์ของกฎหมายคุ้มครองพยาน สำนักงานคุ้มครองพยาน ควรจัดตั้งคณะกรรมการประสานงานคุ้มครองพยานในคดีอาญาร่วมกับหน่วยงานที่ภารกิจคุ้มครองพยาน เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงานคุ้มครองพยาน รวมถึงการพิจารณาสั่งการให้คุ้มครองพยานตามมาตรการพิเศษ ควรให้หัวหน้าส่วนราชการอื่นเป็นผู้มีอำนาจนอกเหนือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ทั้งนี้เพื่อความรวดเร็วในการให้ความคุ้มครองพยาน รวมไปถึงเห็นด้วยกับการที่งบประมาณค่าใช้จ่ายในการคุ้มครองพยาน มิใช่เพียงพออาจส่งผลกระทบต่อ การปฏิบัติการกิจคุ้มครองพยาน ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร และเห็นด้วยกับการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายในการคุ้มครองพยานควรให้สำนักงานคุ้มครองพยานเป็นผู้ ดำเนินการแต่เพียงหน่วยงานเดียว เพื่อความสะดวกในการติดตามประเมินผลในภาพรวมของการดำเนินงานคุ้มครองพยาน และสำนักงานคุ้มครองพยาน ควรจัดทำหลักสูตร “การคุ้มครองพยาน” สำหรับฝึกอบรมให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้การคุ้มครองพยานเป็นมาตรฐานเดียวกัน

3. ปัญหา อุปสรรคและการแสวงหาแนวทางที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติงานและการประสานงานการให้ความคุ้มครองพยานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ.2546 ระหว่างสำนักงานคุ้มครองพยาน กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กับสถานีตำรวจในสังกัดของกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 5 จากการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและการแสวงหาแนวทางที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติงานและการประสานงานการให้ความคุ้มครองพยานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 ของเจ้าหน้าที่ตำรวจและการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิในกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัด ในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรภาค 5 สามารถอธิบายผลการศึกษาปรากฏดังนี้

3.1 ปัญหา อุปสรรคต่อการปฏิบัติงานและการประสานงานการให้ความคุ้มครองพยาน

3.1.1 วิธีการคุ้มครองความปลอดภัยแก่พยาน ตลอดจนกระบวนการในการปฏิบัติงาน ยังไม่มีขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน รวมทั้งมาตรฐานการ

คุ้มครองพยานของหน่วยงานที่จะต้องถือปฏิบัติให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน กระบวนการพิจารณาสั่งการให้คุ้มครองพยาน ตามอำนาจของหน่วยงานที่ สตช.ออกระเบียบหรือกำหนดแนวทางไว้ มีขั้นตอนและใช้ระยะเวลาที่นาน อำนาจการพิจารณาสั่งการให้คุ้มครองพยานของผู้มีอำนาจในแต่ละระดับตามระเบียบ สตช. มีระยะเวลาที่น้อยเกินไปไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติ และไม่คล่องตัวในการปฏิบัติหรือพิจารณาสั่งการให้การคุ้มครองพยาน รูปแบบการให้ความคุ้มครองแก่พยานในคดีที่มีความสำคัญหรือคดีผู้มิอิทธิพลในพื้นที่ เพื่อความปลอดภัยแก่ตัวพยาน จึงต้องนำพยานออกจากพื้นที่ ยังไม่มีสถานที่ที่ปลอดภัย (Safe House) มั่นคงและระบบการรักษาความปลอดภัยที่ดีเพียงพอ หน่วยงานที่มีหน้าที่ในการคุ้มครองพยานยังขาดวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือสื่อสาร และยานพาหนะในการปฏิบัติงานคุ้มครองพยาน

3.1.2 บุคลากรที่ใช้ในการปฏิบัติงาน เจ้าหน้าที่ตำรวจยังขาดทักษะ การอบรมด้านยุทธวิธี จิตวิทยา ความรู้ทางด้านการคุ้มครองพยาน ภารกิจงานประจำของเจ้าหน้าที่ตำรวจประจำ สภ.อ./สภ.ต. ที่มีภารกิจมาก ทำให้การปฏิบัติหน้าที่ในการคุ้มครองพยานตามที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากงานประจำบางครั้ง ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

3.1.3 งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงาน ค่าใช้จ่ายในการคุ้มครองพยานของพยานและเจ้าหน้าที่ที่คุ้มครองความปลอดภัย ไม่เพียงพอและไม่เหมาะสมกับค่าครองชีพที่สูงขึ้นในสถานการณ์ปัจจุบัน ค่าใช้จ่ายในการคุ้มครองพยานที่ใช้จ่ายในแต่ละครั้งจะต้องมีหลักฐานการเบิกจ่ายให้กับสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ไว้ตรวจสอบทุกครั้ง ซึ่งจะต้องระบุชื่อตัวพยาน อาจส่งผลกระทบต่อความไม่ปลอดภัยต่อตัวพยานที่จะต้องปกปิดมิให้มีการเปิดเผยชื่อตัว-ชื่อสกุลที่อยู่ ภาพหรือข้อมูลอย่างอื่นที่สามารถระบุตัวพยานได้ หน่วยงานผู้ปฏิบัติงานคุ้มครองพยาน โดยเฉพาะผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธร (สภ.อ./สภ.ต.) ไม่มีอำนาจในการสั่งจ่ายหรือเบิกเงินค่าใช้จ่ายในการคุ้มครองพยานได้โดยตรง ต้องผ่านตามสายการบังคับบัญชา ทำให้การเบิกจ่ายให้กับผู้มีสิทธิได้รับเป็นไปด้วยความล่าช้า ส่งผลกระทบต่อขวัญและกำลังใจของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและพยาน

3.1.4 การประสานงานคุ้มครองพยานระหว่างสำนักงานคุ้มครองพยานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ การประสานส่งต่อพยานที่ร้องขอให้คุ้มครองความปลอดภัยมาที่สำนักงานคุ้มครองพยาน ให้กับหน่วยงานที่ปฏิบัติงานคุ้มครองพยาน (สภ.อ./สภ.ต.) ไปคุ้มครองความปลอดภัยแก่พยาน ยังขาดการประสานงานอย่างต่อเนื่องและไม่มีหน่วยงานในส่วนภูมิภาคปฏิบัติงานและร่วมติดตามการดำเนินงานคุ้มครองพยานตามที่ร้องขอ สำนักงานคุ้มครองพยาน

ไม่มีหน่วยงานที่ปฏิบัติการกิจคุ้มครองพยานโดยตรง อาจเกิดความไม่เชื่อต่อบุคคลที่ร้องขอให้คุ้มครองความปลอดภัย ขาดการติดตาม ประเมินผลการคุ้มครองพยาน

3.2 ข้อเสนอแนะ

3.2.1 วิธีการคุ้มครองความปลอดภัยแก่พยาน ตลอดจนกระบวนการทำงาน

1) ควรเพิ่มอำนาจและระยะเวลาในการคุ้มครองพยานแก่หน่วยงานที่มีหน้าที่คุ้มครองพยานให้มากขึ้นกว่าเดิม ทั้งนี้ เพื่อความรวดเร็วในการคุ้มครองความปลอดภัยแก่พยานและลดขั้นตอนสายการบังคับบัญชาในการพิจารณาสั่งการให้คุ้มครองพยาน

2) ควรที่จะมีสถานที่ที่ปลอดภัยของสำนักงานคุ้มครองพยาน เป็นสถานที่กลางในการพักอาศัยชั่วคราวและมีความมั่นคงสูง และสะดวกในการรักษาความปลอดภัย (รปภ.) สถานที่ดังกล่าว

3) ควรที่จะสนับสนุนวัสดุและอุปกรณ์ ให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการปฏิบัติการกิจคุ้มครองพยาน

4) ควรมีแนวทางขั้นตอน วิธีการปฏิบัติของหน่วยงาน หรือมีการจัดทำคู่มือการประสานส่งต่อพยานเพื่อให้ง่ายต่อการปฏิบัติงาน

3.2.2 บุคลากรที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

1) ควรที่จะมีการฝึกอบรมความรู้ ความเข้าใจให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจก่อนการปฏิบัติหน้าที่ โดยเฉพาะสำนักงานคุ้มครองพยาน และควรมีการจัดทำหลักสูตร การคุ้มครองพยาน สำหรับฝึกอบรมให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้การคุ้มครองพยานเป็นมาตรฐานเดียวกัน

2) เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่คุ้มครองพยาน ควรตัดขาดออกจากงานประจำที่ได้รับมอบหมายตามปกติ ทั้งนี้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานคุ้มครองความปลอดภัยแก่พยาน และสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เต็มกำลังความสามารถ หรือควรที่จะพิจารณาสั่งการให้หน่วยงานที่มีกำลังในพื้นที่และพร้อมที่จะปฏิบัติงานได้ทันทั่วทั้งอาทิ หน่วยปฏิบัติการพิเศษ (นปพ.), กลุ่มงานสืบสวนภูธรจังหวัด ที่อยู่ในอำนาจของผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด (ผบก.) สามารถพิจารณาสั่งการได้โดยตรง

3.2.3 งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงาน

1) ควรที่จะสนับสนุนงบประมาณให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงานทั้งในส่วนของการค่าตอบแทนที่มาให้การของพยาน และค่าใช้จ่ายในการคุ้มครองพยานทั้งตัวของพยานเองและเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติการกิจคุ้มครองความปลอดภัยแก่พยาน

2) ควรที่จะมีเงินอุดหนุนราชการไว้ที่สถานีตำรวจภูธร (สภ.อ./สภ.ต.) ให้เพียงพอต่อการปฏิบัติการกู้มคุ้มครองพยาน

3) ควรจะมีการปรับอัตราค่าใช้จ่ายในการคุ้มครองพยาน ตามระเบียบ ยธ. ว่าด้วยค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายแก่พยาน พ.ศ.2547 ให้มากขึ้นกว่าเดิม เพื่อความเหมาะสมกับค่าครองชีพที่สูงขึ้นในสถานการณ์ปัจจุบัน

4) การจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายในการคุ้มครองพยาน ควรให้สำนักงานคุ้มครองพยาน เป็นผู้ดำเนินการแต่เพียงหน่วยงานเดียว เพื่อความสะดวกในการติดตามประเมินผลในภาพรวมของการดำเนินงานคุ้มครองพยานทั่วประเทศ

5) งบประมาณค่าใช้จ่ายในการคุ้มครองพยาน ควรที่จะกำหนดให้มีลักษณะเป็นงบลับของทางราชการ เพื่อรองรับการปฏิบัติงานคุ้มครองพยานให้เป็นไปอย่างสะดวก รวดเร็ว และเกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงานทั้งตัวพยานเองและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน โดยเฉพาะการใช้มาตรการพิเศษในการคุ้มครองพยาน

6) ควรที่จะมีการมอบอำนาจจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธร (สภ.อ./สภ.ต.) สามารถอนุมัติการเบิกจ่ายเงินได้โดยตรงระหว่างสำนักงานคุ้มครองพยานกับสถานีตำรวจภูธร เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการเบิกจ่ายเงินค่าใช้จ่ายในการคุ้มครองพยาน

3.2.4 การประสานงานคุ้มครองพยานระหว่างสำนักงานคุ้มครองพยานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

1) สำนักงานคุ้มครองพยาน ควรจัดตั้งหน่วยงานปฏิบัติการกู้มคุ้มครองพยานโดยตรง ในการให้ความคุ้มครองความปลอดภัยแก่พยานตามที่ร้องขอ เพื่อสร้างความเชื่อมั่น เกิดความคล่องตัวในระบบการคุ้มครองพยาน ประกอบการรองรับการคุ้มครองพยานตามมาตรการพิเศษ ที่จะต้องดำเนินการในการคุ้มครองความปลอดภัยในชั้นความลับสูงสุด

2) ควรมีการทำงานแบบบูรณาการร่วมกัน โดยจัดตั้งคณะกรรมการประสานงานคุ้มครองพยานของหน่วยงานที่มีภารกิจคุ้มครองพยานตามบันทึกข้อตกลง (MOU) เพื่อกำกับ และติดตามการปฏิบัติงานคุ้มครองพยาน ให้เป็นไปตามมาตรฐานเดียวกันสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายคุ้มครองพยาน และปรับปรุงประสิทธิภาพของการทำงานให้ดียิ่งขึ้น

3) ควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกฎหมายคุ้มครองพยานให้ทั่วถึงแพร่หลาย

ข้อเสนอแนะของผู้ศึกษา

จากผลการศึกษาและการสำรวจทัศนะเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค การแสวงหาแนวทางที่เหมาะสม ในการปฏิบัติงานคุ้มครองพยาน ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพยาน พ.ศ. 2546 รวมถึงการประสานงานส่งต่อพยาน ระหว่างสำนักงานคุ้มครองพยานกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้ศึกษาขอเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงาน เพื่อจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปปรับปรุงการคุ้มครองพยาน ของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ดังนี้

1. สำนักงานคุ้มครองพยานควรมีการจัดทำคู่มือแนวทางการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการคุ้มครองพยาน รวมกันระหว่าง สำนักงานคุ้มครองพยานกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อให้เกิดความชัดเจนและมีมาตรฐานในทางปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายคุ้มครองพยาน

2. สำนักงานคุ้มครองพยาน ควรมีการจัดฝึกอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะ จิตวิทยา การคุ้มครองพยาน กฎหมายที่เกี่ยวข้อง กับเจ้าหน้าที่ตำรวจก่อนการปฏิบัติหน้าที่ โดยเฉพาะควรมีการจัดทำหลักสูตร การคุ้มครองพยาน สำหรับฝึกอบรมให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้การคุ้มครองพยานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. สำนักงานคุ้มครองพยาน ควรมีการปรับปรุงอัตราค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายในการคุ้มครองพยานให้เหมาะสมกับค่าครองชีพที่สูงขึ้นในสถานการณ์ปัจจุบัน พร้อมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์การยืมเงินทดรองราชการ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงานคุ้มครองพยานของหน่วยงาน

4. ควรมีการประชุมระดมความคิดเห็นร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการคุ้มครองพยานเพื่อพิจารณาความเหมาะสมในการจัดตั้งกองกำลัง ในสังกัดสำนักงานคุ้มครองพยาน กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ที่จะป็นหน่วยงานปฏิบัติภารกิจคุ้มครองพยานโดยตรง เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและเกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน

5. ควรมีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับกฎหมายคุ้มครองพยาน ให้ประชาชนทั่วไปได้รับทราบเกี่ยวกับสิทธิในการมาเป็นพยานในคดีอาญา โดยทั่วกัน

ข้อเสนอแนะต่อการศึกษาในครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาในประเด็นของการ ประเมินผลเกี่ยวกับการประสานงานในการคุ้มครองพยานระหว่างสำนักงานคุ้มครองพยานกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อนำมาปรับปรุงรูปแบบวิธีการประสานงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่ปฏิบัติงานคุ้มครองพยาน ตลอดจนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานคุ้มครองพยาน เพื่อให้สามารถนำไปปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น